

Schriftelijk vraag aan het College (art. 39, Reglement van orde)

Datum: 31 mei 2024

Aan het college van
de gemeente Hulst

Indiener(s): De gezamenlijke raadsfracties

Onderwerp: Proef gratis kinderopvang in Zeeuws-Vlaanderen stopt!

Portefeuillehouder: de hr. Steijaert

Vragen:

1. Kan het college toelichten welke inspanningen er in de voorbije maanden gedaan zijn gedaan door de betrokken partijen om te komen tot voortgezette financiering van het project gratis kinderopvang in Zeeuws-Vlaanderen, hoe dat verlopen is en wat daarvan de uitkomst is?

Vanaf oktober 2023 hebben er meerdere gesprekken plaatsgevonden tussen de drie Zeeuws- Vlaamse gemeenten, de kinderopvang en het schoolbestuur. Deze gesprekken gingen met name over de twee onderstaande pilots binnen de regiodeal "de Kraamkamer van Zeeuws-Vlaanderen":

- *Pilot gratis kinderopvang: 16 uur gratis kinderopvang 0-4 jaar, 8 uur gratis BSO in Heikant 0-12 jaar.*
- *Pilot startgroepen: 5 dagdelen halen, 2 betalen voor peuters 2-4 jaar in Heikant, Nieuw-Namen, Clinge, Sint Jansteen en 4 locaties in Hulst (In Hulst is het 2 dagdelen halen, 1 betalen)*

Naar aanleiding van de pilot is er een onderzoek uitgevoerd door TwynstraGudde en het lectoraat Healthy Region van de Hogeschool Zeeland naar de opbrengsten van de twee projecten.

Uit de uitkomsten van de onderzoeken is gebleken dat het grootste maatschappelijke rendement zit bij de startgroepen.

Hieronder volgt een overzicht van de effecten:

- **De Maatschappelijke baten zijn 1,5 tot 2 keer zo groot als de kosten.**
- **Kansengelijkheid;** de baten zijn het hoogst voor de meest kwetsbare kinderen met ouders zonder of laag inkomen.
- **Besparing op de jeugdzorg;** minder instroom in de jeugdzorg.
- **Arbeidsparticipatie van ouders.** 1 op de 5 ouders is gaan werken 2 op de 5 ouders zijn meer gaan werken.
- **Privé-werk balans** wordt vergroot.
- **Leefbaarheidseffecten** voor de kleinere kernen, vooral langs de grens met België, zijn geraamd op 16 tot 24 miljoen op de langere termijn.
- **Uitstroom/weglek naar België is voorzichtig verminderd;** voorafgaand aan de startgroepen bleef maar 11% van de peuters in de grensdorpen in Zeeuws-Vlaanderen. Nu is dat 60%. Deze peuters stromen allemaal door naar de scholen.

Hieronder volgt een opsomming van de kosten van de projecten per jaar:

- *Kosten pilot gratis kinderopvang Heikant € 170.000,- (is gratis opvang van 0-12 jaar)*
Kosten pilot gratis kinderopvang voor Zeeuws-Vlaanderen (Eede, Heikant, Sas van Gent) € 400.000,-

- Kosten continueren huidige startgroepen langs de grens Nieuw Namen, Clinge, Sint Jansteen, Heikant 3 gratis dagdelen, Hulst 1 gratis dagdeel **€ 230.000,-**
- Kosten startgroepen in heel gemeente Hulst **€ 1,3 miljoen**
- Kosten startgroepen per jaar voor regio Zeeuws-Vlaanderen **€ 4 miljoen**

Op 3 april 2024 is een Zeeuws-Vlaamse delegatie naar Den Haag afgereisd om te lobbyen voor continuering van de pilot gratis kinderopvang en de startgroepen. Er heeft toen een gesprek plaatsgevonden met ambtenaren van SZW, OCW en BZK. Naar aanleiding van deze lobby is ook door het Rijk geadviseerd om in het kader van kansengelijkheid meer in te zetten op continuering van de startgroepen.

Op 12 juni 2024 is er een bijeenkomst georganiseerd in Sas van Gent waar alle betrokken partijen en de ambtenaren van SZW, OCW en BZK bij aanwezig waren. Deze bijeenkomst had als doel om alle opgedane informatie te delen met elkaar en om tot afstemming te komen, zowel binnen de regio als met het Rijk.

Naar aanleiding van alle voorgaande inspanningen die zijn geleverd, is besloten om regionaal in te zetten op het continueren en/of uitbreiden van de startgroepen na juli 2025. Na deze datum is het geld van de pilot startgroepen op en zullen we de pilot moeten stopzetten.

Ook is besloten om te stoppen met de pilot gratis opvang in de drie regio's. In Vlaanderen is de kinderopvang tot 2,5 jaar ook niet kosteloos en zodoende heeft het geen invloed op de weglek richting Vlaanderen.

2. Is het college bereid om zich actief in te zetten om op een of andere manier het onderwerp bij de kabinetsformatie op tafel te krijgen zodat, ook als beide ouders niet werken, de gratis kinderopvang, in elk geval voor de kinderen in de grensstreek maar beter nog voor alle kinderen, opgenomen kan worden in het regeerakkoord?

Op dit moment werken wij als regio nauw samen met de ministeries van OCW, SZW en BZK om tot een gezamenlijke oplossing te komen voor het Zeeuws- Vlaamse vraagstuk rondom de voortgang van de startgroepen. Ook in de opvolging van het rapport " Elke regio telt", hebben de startgroepen een plek gekregen.

Daarnaast zijn er concrete afspraken gemaakt met de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten om een regionaal plan op te stellen. Het doel van dit plan is om een inhoudelijke en een financiële lijn uit te zetten.

Aanleiding voor de vragen:

Enkele maanden geleden was er voor de raadsleden een presentatie over het basisonderwijs en de kinderopvang door Elevantio en de Kinderopvang Zeeuws Vlaanderen. Het ging o.a. over de proef met gratis kinderopvang op drie basisscholen in de grensstreek van Zeeuws-Vlaanderen. Die blijkt uiterst succesvol. Helaas was er op dat moment nog geen financiering gevonden voor het volgende schooljaar. Men bleef echter proberen om dit alsnog voor elkaar te krijgen. Blijkbaar zag men toen nog kansen.

Op 29 mei 2024 werden wij getroffen door een bericht in de BN de Stem waarin staat dat de gratis kinderopvang voor iedereen moet stoppen! Kinderen van werkende ouders kunnen blijkbaar nog wel gebruik maken van de gratis opvang. Dat kinderen van niet werkende moeders uit de boot vallen vinden wij onacceptabel om meerdere redenen.

Toelichting:

De proef met gratis kinderopvang is in eerste instantie opgezet als een rem op het weglekken van onze leerlingen naar scholen over de grens. In de relatief korte tijd dat de regeling bestaat is gebleken dat het aanbieden van gratis kinderopvang inderdaad heeft

gewerkt. De trend dat steeds meer kinderen over de grens gaan is omgebogen, het aantal kinderen dat gebruik maakt van de kinderopvang is met meer dan 100 procent gestegen.

Maar nog belangrijker dan dat is het feit dat het bezoek aan de kinderopvang leidt tot betere kansen voor kinderen. Ze praten beter, leren meer woorden, leren spelen met anderen en ze bewegen beter. Kortom, de kansengelijkheid, ongeacht de afkomst, gaat met sprongen vooruit! En ouders kunnen meer deelnemen aan het arbeidsproces.

We beseffen dat het aanbieden van gratis kinderopvang voor iedereen geen gemeentelijke taak is.

Het kabinet had/heeft echter plannen om medio 2027 de kinderopvang voor alle kinderen gratis te maken. Hoe het nieuwe kabinet het gaat aanpakken weten we nog niet. Maar wellicht is het nu het goede moment om e.e.a. bij het te vormen kabinet te bepleiten, ook voor de periode tot 2027.

In de strijd om behoud en zelfs uitbreiding van de gratis kinderopvang te realiseren vinden wij dat er gezamenlijk door de raad van Hulst, i.s.m. het college dient te worden opgetrokken.

Gezien de urgentie van een en ander hopen wij op een spoedig antwoord.

Indiener(s):

CDA, ABGH, GHH, PvdA, VVD, Hulst Plus, D66, FvD, Marina Eckhardt, Tom Willaert.